

รูปแบบการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาวัยรุ่น

ฉัตรทิพย์ ลิ้มประสาธน์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาวัยรุ่น

MODEL OF BREASTFEEDING SUPPORT FOR ADOLESCENT MOTHERS

ฐิติพร ลิ้มประสาท 5337333 NSAM/M

พย. ม. (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : วรรณภา พาหุวัฒน์กร, Ph.D. (NURSING), เอมพร รตินธร, Ph.D. (NURSING)

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนรูปแบบการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อเพิ่มการเริ่มต้นเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาวัยรุ่น โดยดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ได้หลักฐานที่เป็นงานวิจัยทั้งหมด 11 เรื่อง เป็นหลักฐานที่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง จำนวน 5 เรื่อง งานวิจัยกึ่งทดลอง จำนวน 5 เรื่อง และงานวิจัยที่ศึกษาความคืบหน้าหรือการศึกษาที่ต้องติดตามผล จำนวน 1 เรื่อง นำมาประเมินคุณภาพและสังเคราะห์หลักฐานเชิงประจักษ์ ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถเพิ่มการเริ่มต้นเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ โดยเริ่มการสนับสนุนด้านความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตั้งแต่ไตรมาสที่ 2 หรือไตรมาสที่ 3 ของการตั้งครรภ์ ช่วยเหลือมารดาให้เริ่มต้นเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่ในห้องคลอด สนับสนุนด้านความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง ร่วมกับช่วยเหลือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในระยะหลังคลอด และติดตามให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง 6 เดือนถึง 1 ปีหลังคลอด โดยเนื้อหาความรู้จะเน้นเรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เทคนิคและวิธีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และวิธีการแก้ไข และการให้อาหารตามวัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ พยาบาลผดุงครรภ์ควรให้การสนับสนุนความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และช่วยเหลือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับมารดาวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาบุคลากรและบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนช่วยเหลือมารดาวัยรุ่นในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ รูปแบบการสนับสนุน/ มารดาวัยรุ่น

MODEL OF BREASTFEEDING SUPPORT FOR ADOLESCENT MOTHERS.

TITIPORN LIMPRASART 5337333 NSAM/M

M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE : WANNA PHAHUWATANAKORN,
Ph.D. (NURSING), AMEPORN RATINTHORN, Ph.D. (NURSING)**ABSTRACT**

The present study aimed at reviewing a model of breastfeeding support to increase the initiation of breastfeeding, duration of breastfeeding, and rates of breastfeeding among adolescent mothers. The search of research-based evidence resulted in a selection of 11 research studies. Of these, five were randomized controlled trials, five were quasi-experimental research studies, and one was a cohort study. The evaluation criteria were used to assess the selected research. The result was that the model of breastfeeding support could increase the initiation of breastfeeding, duration of breastfeeding, and rates of breastfeeding among adolescent mothers. The model started with information support at the second or third trimester of pregnancy, followed by assisting in initiating breastfeeding in the labor room. Providing knowledge, together with assistance in breastfeeding, was performed during the postpartum period. Moreover, the mothers were continuously followed up for six months to one year after childbirth to provide advice in solving problems related to breastfeeding. The knowledge given were the benefits of breastfeeding, breastfeeding methods and techniques, problems and obstacles of breastfeeding and solutions, and complementary food.

Based on the study findings, it is recommended that nurses and midwives should disseminate knowledge on breastfeeding and continuously assist adolescent mothers to breastfeed their infants. Health care personnel should be supported to gain knowledge and experience about breastfeeding to assist adolescent mothers, and promote other persons to assist adolescent mothers in breastfeeding. Finally, research should be carried out to further investigate models of breastfeeding support to ensure continuous breastfeeding.

KEY WORDS: BREASTFEEDING/ MODEL OF SUPPORT/ ADOLESCENT MOTHERS

114 pages